

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Νεολαία σε κίνηση — Μια πρωτοβουλία για την ενεργοποίηση των δυνατοτήτων των νέων με στόχο την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

COM(2010) 477 τελικό

(2011/C 132/10)

Εισηγητής: **ο κ. Pavel TRANTINA**

Συνεισηγητής: **ο κ. Juan MENDOZA CASTRO**

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Νεολαία σε κίνηση — Μια πρωτοβουλία για την ενεργοποίηση των δυνατοτήτων των νέων με στόχο την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

COM (2010) 477 τελικό.

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 24 Φεβρουαρίου 2011.

Κατά την 470ή σύνοδο ολομέλειας, που πραγματοποιήθηκε στις 15 και 16 Μαρτίου 2011 (συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 2011), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Σύνοψη των συστάσεων

1.1 Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση ότι απαιτείται η εστίαση της προσοχής στους νέους που πλήττονται σοβαρά από την τρέχουσα οικονομική κρίση. Αναγνωρίζει τη χρησιμότητα της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» ως αναπόσπαστο μέρος των μέτρων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και επικροτεί τις γενικές διατάξεις της ανακοίνωσης. Η ΕΟΚΕ είναι έτοιμη να συμβάλει στην εφαρμογή τους, ενώνοντας τις δυνάμεις της με τους κοινωνικούς εταίρους και με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και προβάλλοντας έτσι περισσότερο αυτήν την πρωτοβουλία. Παράλληλα δε προτίθεται να συνεισφέρει στον περιορισμό των αποκλίσεων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και της στρατηγικής της ΕΕ για τους νέους.

1.2 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» πρέπει να παρακολουθείται και η πρόοδος που σημειώνεται πρέπει να μετράται με σαφείς δείκτες, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους όταν αυτοί οι στόχοι δεν επιτυγχάνονται εγκαίρως.

1.3 Σε μια περίοδο όπου η οικονομική κρίση επιβάλλει την επανεξέταση των δημοσιονομικών προτεραιοτήτων, η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της διατήρησης και βελτίωσης, όποτε αυτό είναι εφικτό, της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων που διατίθενται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση των νέων. Οι πολιτικές για την ανάκαμψη της οικονομίας πρέπει να ενθαρρύνουν τη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης και να προλαμβάνουν οιαδήποτε διακοπή των μελετών.

1.4 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την καθιέρωση ενός ποιοτικού πλαισίου για τις περιόδους πρακτικής άσκησης και επικροτεί τα μέτρα που αποβλέπουν στην άρση των νομικών και διοικητικών φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των νέων για εκπαίδευση, πρακτική άσκηση ή μαθητεία.

1.5 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να ενισχυθεί η αναγνώριση της άτυπης μάθησης και να αυξηθεί η προβολή των δεξιοτήτων που αποκτώνται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος (όπως για παράδειγμα μέσω του ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων). Η συζήτηση γύρω από τους τρόπους αναγνώρισης πρέπει να επικεντρωθεί στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, την επιτήρηση και τον έλεγχό τους. Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι από τα μέτρα για την ενίσχυση της άτυπης μάθησης θα πρέπει να επωφεληθούν οι πάντες και ότι, ως εκ τούτου, αυτά δεν θα πρέπει να περιοριστούν μόνο στους νέους με λιγότερες ευκαιρίες.

1.6 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την ανάπτυξη μέσων (όπως το μέσο «Εγγύηση για τη νεολαία») σε εθνικό επίπεδο, τα οποία βοηθούν τους νέους στη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Εντούτοις, είναι της άποψης ότι ορισμένες άλλες πρωτοβουλίες χρήζουν περαιτέρω εξέτασης πριν από την υλοποίησή τους. Αυτή η άποψη αφορά κυρίως τη σύγκριση των ανώτατων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων, τη δημιουργία μιας κάρτας «Νεολαία σε κίνηση», την καθιέρωση του προγράμματος «Η πρώτη σας θέση εργασίας μέσω του EURES», ή το μέλλον του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress.

1.7 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να προσδιορίσει τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους στήριξης της απασχόλησης των νέων. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται τα προγράμματα κατάρτισης, τα μέτρα και οι παροχές κοινωνικής ασφάλειας σε συνδυασμό με την ενεργοποίηση, οι επιδοτήσεις προσλήψεων, η κατάλληλη μισθολογική και κοινωνική ασφάλιση, καθώς και ο επαγγελματικός προσανατολισμός. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι αυτά τα βήματα πρέπει να γίνουν με τη χρήση και την ενίσχυση τόσο του κοινωνικού διαλόγου όσο και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών.

1.8 Η πρωτοβουλία τονίζει πράγματι την εκπαίδευση και την απασχόληση, αλλά δεν δίνει επαρκή έμφαση στην ανάπτυξη του κοινωνικού κεφαλαίου και στη συμμετοχή των νέων στην κοινωνία των πολιτών της ΕΕ. Θα πρέπει, επιπλέον, η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς να συμπεριληφθεί ως προτεραιότητα στις στρατηγικές για τους νέους και πρέπει να εισαχθούν τα απαραίτητα μέσα για την υλοποίησή τους, όπως η διατήρηση και η ενίσχυση του υφιστάμενου προγράμματος «Νεολαία σε δράση».

1.9 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα έπρεπε να είχαν συμπεριληφθεί στην πρωτοβουλία δράσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής και πολιτικής διάστασης της νεολαίας στην Ευρώπη. Ο τίτλος «Νεολαία σε κίνηση» πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην ανακοίνωση όχι μόνο ως «σχετικά με» ή «για» τη νεολαία, αλλά και «μαζί με» τη νεολαία, τονίζοντας έτσι την ενεργό συμμετοχή των νέων στην εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων. Η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσθέσει στην πρωτοβουλία τις εν λόγω απαραίτητες δράσεις.

1.10 Η ΕΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθεί στις υπάρχουσες πηγές ενημέρωσης, όπως στην PLOTEUS, στην YOUTH και σε άλλες διαδικτυακές πύλες, μια νέα δέσμη πληροφοριών σχετικά με την ειδική ιστοσελίδα της πρωτοβουλίας. Η ενσωμάτωση νέων πληροφοριών στις υπάρχουσες ιστοσελίδες μπορεί να έχει περισσότερη επιτυχία και να διευκολύνει περισσότερο την πρόσβαση των νέων.

1.11 Η πρακτική άσκηση θα πρέπει να γίνει πιο ελκυστική και να αντικατοπτρίζει τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων: συχνά θα ήταν σκόπιμο τα κράτη μέλη, μέσω της παροχής διαφόρων ειδών κινητήρων, να ενθαρρύνουν τους εργοδότες για τη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών πρακτικής άσκησης και, στη συνέχεια, περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας για τους νέους.

1.12 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σημασία που δίνεται στη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). Κατά τις διαπραγματεύσεις με τα κράτη μέλη σχετικά με τις δημοσιονομικές προβλέψεις στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών προοπτικών, η Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί ιδιαίτερα στο αν υπάρχουν ή όχι επαρκή κονδύλια για τις πρωτοβουλίες του ΕΚΤ, ιδίως δε για εκείνες που σχετίζονται με τη νεολαία.

1.13 Η ΕΟΚΕ θα εξετάσει προσεκτικά τη δυνητική συμβολή του ευρωπαϊκού συστήματος φοιτητικών δανείων, σύμφωνα με τις δυνατότητες και τα μέσα που υφίστανται ήδη.

2. Κύρια σημεία της πρωτοβουλίας της Επιτροπής

2.1 Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» θέτει φιλόδοξους στόχους για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην ΕΕ. Οι νέοι είναι βασικοί συντελεστές σε αυτή την προσπάθεια. Η ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους, η ομαλή και συνεχής ένταξη στην αγορά εργασίας, η αξιοπρεπής και επαρκώς αμειβόμενη εργασία, καθώς και οι πρωτοβουλίες για περισσότερη κινητικότητα είναι βασικές προϋποθέσεις για **«την απελευθέρωση του δυναμικού των νέων»** ⁽¹⁾ και **κατ' αυτόν τον τρόπο, για την επίτευξη** των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Κατά συνέπεια, το σύνολο των μέτρων της πρωτοβουλίας **«Νεολαία σε κίνηση»** την καθιστούν μια από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής.

2.2 Η πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση» αποσκοπεί να ενισχύσει τους στόχους και τις προτεραιότητες που καθορίζουν το στρατηγικό πλαίσιο για ευρωπαϊκή συνεργασία στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (Εκπαίδευση και κατάρτιση 2020) και να υλοποιήσει μέτρα για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- βελτίωση των προοπτικών των νέων για την πρόσβαση και την παραμονή τους στην αγορά εργασίας·
- πρόσβαση περισσότερων νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση·
- προσαρμογή της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ούτως ώστε να ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες των νέων·
- εξασφάλιση της δυνατότητας ότι, μέχρι το 2020, κάθε ευρωπαίος πολίτης θα μπορεί να σπουδάσει ή να ακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης στο εξωτερικό, εφόσον το επιθυμεί·
- μείωση της ανεργίας των νέων, αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας που είναι πιο προσίτες για τους νέους, εταιρική πρακτική άσκηση και επαγγελματική εμπειρία για τους φοιτητές που ενισχύουν την επιχειρηματικότητα τους·
- παροχή περισσότερης και καλύτερης ενημέρωσης σχετικά με τα μέσα της ΕΕ για την υποστήριξη της κινητικότητας, ιδιαίτερα όσον αφορά τα μαθήματα, την κατάρτιση ή την πρακτική άσκηση στο εξωτερικό, κλπ.

2.3 Για κάθε έναν από τους τομείς προτεραιότητας καθορίζεται μια **σειρά νέων βασικών ενεργειών**. Αυτές περιλαμβάνουν προτάσεις που έχουν σχεδιαστεί ώστε να συμβάλουν με συγκεκριμένο τρόπο στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων.

⁽¹⁾ COM(2010) 477 τελικό.

3. Γενικές παρατηρήσεις της ΕΟΚΕ σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής

3.1 Η εμβληματική πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση» συμβαδίζει με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Υπογραμμίζει τη νέα, ολιστική προσέγγιση θεωρώντας την πολιτική εκπαίδευσης και απασχόλησης των νέων στενά συνδεδεμένη με τις άλλες εμβληματικές πρωτοβουλίες και τους 5 πρωταρχικούς στόχους που έχουν τεθεί στο επίπεδο της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη συνεκτικότητας μεταξύ της ευρωπαϊκής και των εθνικών πολιτικών, καθώς και τη συμμετοχή και τον σημαντικό ρόλο των μη κυβερνητικών φορέων.

3.2 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει ότι η πρωτοβουλία θα πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που έπληξε την Ευρώπη εδώ και πολλά χρόνια. Αυτό δεν μπορεί να αγνοηθεί, καθώς δεδηλωμένος στόχος είναι «η ενεργοποίηση των δυνατοτήτων των νέων με στόχο την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Έχει σημασία να αναρωτηθεί κανείς πώς κρίση επηρεάζει επί του παρόντος την εργασιακή ασφάλεια, τα κοινωνικά δικαιώματα και όλα τα σχέδια φοιτητικής και εργασιακής κινητικότητας. Η ΕΟΚΕ κρίνει σημαντικό να τονισθεί η σχέση μεταξύ των προσανατολισμένων προς την οικονομία μέτρων που υιοθετούνται και του αντικτύπου που μπορεί να έχουν τα μέτρα αυτά σε υφιστάμενα ευρωπαϊκά σχέδια και προγράμματα μεγάλης αξίας για τους νέους. Θα πρέπει να αποφευχθεί οποιαδήποτε περικοπή. Αντίθετα, οι διαθέσιμοι πόροι θα πρέπει να εστιασθούν καλύτερα και ενδεχομένως να αυξηθούν σημαντικά.

3.3 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τη χρησιμότητα της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» ως αναπόσπαστου μέρους των μέτρων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και επικροτεί τις γενικές διατάξεις της ανακοίνωσης. Η πρωτοβουλία θα πρέπει πρώτα απ' όλα να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη διασύνδεση των διαφόρων ήδη υφιστάμενων και των μελλοντικών μέτρων και σχεδίων, με σκοπό τη βελτίωση των ευκαιριών για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι δραστηριότητες που αυξάνουν και ενισχύουν την κοινωνική και πολιτική διάσταση των νέων στην Ευρώπη παραλείφθηκαν από την πρωτοβουλία. Ο τίτλος «Νεολαία σε κίνηση» πρέπει να αντικατασταθεί στην ανακοίνωση όχι μόνο ως «σχετικά με» ή «για» τη νεολαία, αλλά και «με» τη νεολαία, τονίζοντας έτσι την ενεργό συμμετοχή των νέων στην εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων. Η ΕΟΚΕ ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσθέσει στην πρωτοβουλία τις εν λόγω απαραίτητες δράσεις.

3.4 Δεδομένου ότι η πρωτοβουλία αφορά δύο βασικούς τομείς, την εκπαίδευση και την απασχόληση, η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι δίνει έμφαση στην κινητικότητα, την ελκυστικότητα και την ποιότητα και συνδέεται έτσι με το στρατηγικό πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2020 (ET 2020), ιδιαίτερα δε με τους δύο πρώτους στρατηγικούς στόχους του. Είναι σημαντικό αυτή η πρωτοβουλία να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στη μεγαλύτερη μαθησιακή κινητικότητα, στον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην ενίσχυση και την επικύρωση της τυπικής και μη τυπικής μάθησης, καθώς και στην εξασφάλιση αποδοτικών και διαρκών επενδύσεων στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

3.5 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει επίσης το γεγονός ότι η πρωτοβουλία τονίζει τις σχέσεις μεταξύ των στόχων και της συνεχούς υλοποίησης του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων, των πιο

ανοιχτών εκπαιδευτικών συστημάτων, της βελτιωμένης καθοδήγησης και της εταιρικής σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και εργοδοτών⁽²⁾. Κατά την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας, η ΕΟΚΕ συνιστά να εστιαστεί η προσοχή κυρίως στο άνοιγμα και στην προσαρμογή των εκπαιδευτικών συστημάτων στις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας, μέσω της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» στα υπάρχοντα εργαλεία μαθησιακής κινητικότητας όπως το Europass και το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS), καθώς και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των εργοδοτών, των συνδικάτων, των φοιτητών και άλλων ενδιαφερομένων φορέων.

3.6 Η πρωτοβουλία τονίζει μεν την εκπαίδευση και την απασχόληση αλλά δεν δίνει επαρκή έμφαση στην ανάπτυξη του κοινωνικού κεφαλαίου και στη συμμετοχή των νέων της ΕΕ στην κοινωνία των πολιτών της ΕΕ. Από αυτή την άποψη, η πρωτοβουλία «Νεολαία σε κίνηση» δεν συμπορεύεται επαρκώς με τους στόχους της νέας στρατηγικής της ΕΕ για τους νέους, «Επένδυση και ενδυνάμωση» που υιοθετήθηκε το 2009, ούτε της Συνθήκης της Λισσαβώνας (άρθρο 165 παράγραφος 2) – η οποία ενισχύει τη διάσταση της αγωγής του πολίτη και της συμμετοχής των νέων στα κοινά –, αλλά ούτε και με τις δραστηριότητες που απευθύνονται σε αυτούς. Πρέπει να συμπεριληφθούν στην πρωτοβουλία οι βασικές δεξιότητες που σχετίζονται άμεσα με τον επιχειρηματικό κόσμο (όπως η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα), με την αγωγή του πολίτη, με την αλληλεγγύη και με την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής – δηλαδή με την πλήρη συμμετοχή των νέων στα κοινά, και επίσης να προβλεφθούν και να προστεθούν τα απαραίτητα μέτρα στήριξης.

3.7 Επιπλέον, η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς θα πρέπει να συμπεριληφθεί κατά προτεραιότητα στις στρατηγικές που σχεδιάζονται για τους νέους και να εισαχθούν ταυτόχρονα τα απαραίτητα μέσα για την υλοποίησή τους, όπως η διατήρηση και η ενίσχυση του υφιστάμενου προγράμματος «Νεολαία σε δράση».

3.8 Ορισμένες πτυχές που αφορούν τη μη εισαγωγή διακρίσεων, θα πρέπει να ενσωματωθούν σαφέστερα στην πρωτοβουλία. Η ΕΟΚΕ προτείνει να περιληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των νέων γυναικών και ανδρών. Απαιτείται επίσης να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες μεταξύ του τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών, όπως και οι δυσκολίες τις οποίες αυτοί αντιμετωπίζουν για την κατοχύρωση ίσων όρων και επαγγελματικών προσόντων. Τέλος, θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στην ένταξη των μειονεκτούντων νέων στην αγορά εργασίας.

3.9 Κρίνεται σκόπιμο να παρακολουθείται η επίτευξη των στόχων της πρωτοβουλίας και να μετράται με σαφείς δείκτες η πρόοδος ως προς την υλοποίησή τους, έτσι ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να εντύνουν τις προσπάθειές τους σε περίπτωση που αυτοί οι στόχοι δεν επιτυγχάνονται εγκαίρως.

3.10 Στην ενότητα που ακολουθεί, η ΕΟΚΕ εξετάζει τους τομείς προτεραιότητας της ανακοίνωσης, εκθέτει τις παρατηρήσεις της και παρέχει πρόσθετες πληροφορίες για κάθε μία από τις προτεινόμενες νέες βασικές δράσεις.

⁽²⁾ Με την ευρύτερη δυνατή έννοια και σε όλους τους τομείς – τον ιδιωτικό, τον δημόσιο και τον μη-κυβερνητικό.

4. Ανάπτυξη σύγχρονων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο την παραγωγή βασικών ικανοτήτων και αριστείας

4.1 Πρόταση σχεδίου σύστασης του Συμβουλίου για τη μείωση της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο (2010).

4.1.1 Η μείωση της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, ειδικά για ορισμένα κράτη μέλη. Είναι επίσης ένας από τους βασικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και πηγάζει άμεσα από τη δέση κριτηρίων αξιολόγησης του στρατηγικού πλαισίου συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2020. Σε μια εποχή όπου η οικονομική κρίση προκαλεί περικοπές στους προϋπολογισμούς, η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της διατήρησης και, ει δυνατόν, της αύξησης των πόρων που διατίθενται σε εθνικό επίπεδο και έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την πρόληψη της πρόωρης αποχώρησης από το σχολείο.

4.2 Δρομολόγηση Ομάδας υψηλού επιπέδου για τον αλφαριθμητισμό (2010)

4.2.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις μεθόδους που αποδείχθηκαν αποτελεσματικές για τη βελτίωση των ικανοτήτων των μαθητών και των φοιτητών και την εξάλειψη του αναλφαριθμητισμού στην ΕΕ. Επιπλέον, τονίζει τη σημασία των προγραμμάτων στα οποία συμμετέχουν νέοι που προέρχονται από κοινωνικά μειονεκτικές ομάδες και οικογένειες μεταναστών. Είναι σημαντικό η ομάδα υψηλού επιπέδου να δημιουργήσει ευκαιρίες για διάλογο και διαβούλευση με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

4.3 Αύξηση της ελκυστικότητας, της παροχής και της ποιότητας της επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης

4.3.1 Μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη επανεξέτασης των στρατηγικών για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη μάθηση - συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Υπάρχει ανάγκη:

- πιο στοχευμένης εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- προώθησης και αξιοποίησης ενός ευρύτερου φάσματος γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων·
- μείωσης της αναντιστοιχίας μεταξύ γνώσεων και δεξιοτήτων·
- υποστήριξης νέων πλαισίων μάθησης·
- ανάπτυξης δομών και ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- συνεκτίμησης των ατομικών αναγκών.

4.3.2 Επομένως, η ΕΟΚΕ επικροτεί το ανακοινωθέν της Bruges, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης και το οποίο ορίζει 11 μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους για την επόμενη δεκαετία (2011-2020). Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη βελτίωση της ποιότητας της επαγγελματικής κατάρτισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η επαγγελματική επιμόρφωση και κατάρτιση θα πρέπει να είναι ένας από τους πρώτους τομείς-στόχους που θα ωφεληθούν από τη μεγαλύτερη κινητικότητα.

4.4 Πρόταση πλαισίου ποιότητας για τους εκπαιδευόμενους

4.4.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τα μέτρα για την άρση των νομικών και διοικητικών φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των νέων που με

σκοπό την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης. Στο πλαίσιο του δομημένου διαλόγου με τους νέους εντοπίστηκε ένα άλλο βασικό πρόβλημα: η ποιότητα της πρακτικής άσκησης σε κάθε κράτος μέλος. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο θα πρέπει ως εκ τούτου να δρομολογήσει εθνική συζήτηση για την πρακτική άσκηση, την μαθητεία και την ποιότητα των εργασιακών συμβάσεων που προσφέρονται στους νέους. Η πρακτική άσκηση θα πρέπει να αποτελεί μέρος των προγραμμάτων σπουδών και να έχει ισχυρό εκπαιδευτικό χαρακτήρα, ο οποίος θα επιτρέπει στους νέους να αποκτούν στη συνέχεια σταθερές, υψηλής ποιότητας και επαρκώς αμειβόμενες θέσεις εργασίας, χωρίς διακρίσεις.

4.4.2 Η απαίτηση σχετικά με ένα ποιοτικό πλαίσιο για την πρακτική άσκηση θα πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε μορφή μάθησης σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, ανεξάρτητα από το αν αυτή εμπίπτει ή όχι σε τυπικά προγράμματα εκπαίδευσης ή γίνεται εθελοντικά εκτός του επίσημου πλαισίου διδασκαλίας. Η πρακτική άσκηση δεν πρέπει να αντικαταστήσει αυτήν καθ' εαυτήν την μόνιμη εργασία, αλλά πρέπει να προσφέρει στους ασκούμενους τις απαραίτητες δεξιότητες για την ομαλή μετάβαση στον κόσμο της εργασίας. Οι νέοι ασκούμενοι θα πρέπει να λαμβάνουν χρηματική αποζημίωση για κάθε πραγματική επαγγελματική δραστηριότητα που τους ανατίθεται και να διαθέτουν κοινωνική ασφάλιση. Προκειμένου αυτές οι πρακτικές ασκήσεις να καταστούν αποτελεσματικές και κατάλληλες για την αγορά εργασίας, είναι σημαντικό οι **κοινωνικοί εταίροι** να συμμετέχουν στο σχεδιασμό, την οργάνωση, την υλοποίηση και τη χρηματοδότησή τους.

4.4.3 Η πρακτική άσκηση θα πρέπει να γίνει πιο ελκυστική και να αντικατοπτρίζει τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων· συγχρόνως θα ήταν σκόπιμο τα κράτη μέλη, μέσω της παροχής διαφόρων ειδών κινήτρων, να ενθαρρύνουν τους εργοδότες για τη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών πρακτικής άσκησης και, στη συνέχεια, περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας για τους νέους, επί τη βάση της «Συμφωνίας πλαισίου περί αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς» που συνήψαν οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι.

4.5 Πρόταση σχεδίου σύστασης του Συμβουλίου για την προώθηση και την επικύρωση της άτυπης και της ανεπίσημης μάθησης (2011)

4.5.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί εδώ και πολύ καιρό αυτό το θέμα ως μείζονος σημασίας και συνεπώς υποστηρίζει τη λήψη πρόσθετων μέτρων επ' αυτού. Η ΕΟΚΕ επικροτεί ιδιαίτερα την έμφαση που δίνεται στην επικύρωση των άτυπων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η συζήτηση γύρω από τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να πραγματοποιηθεί η επικύρωση αυτή, θα πρέπει επίσης να επικεντρωθεί στην ποιότητα της μη εγκύκλιας εκπαίδευσης και της κατάρτισης, στην εποπτεία και στον έλεγχο της. Από τα μέτρα για την ενίσχυση της άτυπης μάθησης θα πρέπει να επωφεληθούν οι πάντες και όχι μόνο όσοι νέοι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση). Η άτυπη μάθηση, η οποία παρέχεται κυρίως από τις ΜΚΟ μέσω εθελοντικών δραστηριοτήτων, είναι ένας σημαντικός τρόπος με τον οποίο οι νέοι μπορούν να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται στον κόσμο του σήμερα, ιδίως όσον αφορά τη δημιουργικότητα, την ομαδική εργασία, την επίλυση προβλημάτων, τις γλωσσικές δεξιότητες, την πολυπολιτισμική συνείδηση, την κατανόηση, καθώς και το αίσθημα πρωτοβουλίας και ευθύνης.

4.5.2 Όσον αφορά την επικύρωση της ανεπίσημης μάθησης, οι εργοδότες θα διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο για την αποδοχή της, ενώ κρίσιμος θα είναι και ο ρόλος των ιδρυμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4.5.3 Όσον αφορά την αναγνώριση της άτυπης και ανεπίσημης μάθησης, υπάρχουν ήδη ορισμένες ορθές πρακτικές σε εθνικό επίπεδο, όπως το «Profilpass» στη Γερμανία και το «Keys to life» στη Δημοκρατία της Τσεχίας, οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση του σχεδίου σύστασης του Συμβουλίου. Η Επιτροπή θα πρέπει να συμβάλει στον πολλαπλασιασμό και στην ανάλυση των ορθών πρακτικών και να λάβει επίσης υπόψη το ευρύ φάσμα διαφορετικών καταστάσεων, παραδόσεων, και πραγματικών συνθηκών που παρατηρούνται στην επικράτεια της ΕΕ.

5. Προώθηση της ελκυστικότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την οικονομία της γνώσης

5.1 Υποστήριξη της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την παρουσίαση ανακοίνωσης (2011), η οποία θα καθορίσει μια νέα ενισχυμένη ατζέντα για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

5.1.1 Η μεταρρύθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να διαδραματίσει πολύ σημαντικότερο ρόλο στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ώστε η ΕΕ να ηγηθεί των κοινωνιών που βασίζονται στη γνώση, την καινοτομία και την ανάπτυξη. Ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η επίτευξη των στόχων της διαδικασίας της Μπολόνιας, η προαγωγή της μεγαλύτερης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα – με την επανεξέταση και την ενίσχυση των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση – και η αναγνώριση της σημασίας της κοινωνικής διάστασης στην εκπαίδευση θα βοηθήσουν τους νέους απόφοιτους να αποκτήσουν επιτυχημένη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και θα άρουν τα εμπόδια που παρακωλύουν την ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση, και τα οποία εξακολουθούν να υφίστανται όσον αφορά τις κοινωνικές ανισότητες, το φύλο, την εθνικότητα, κλπ.

5.2 Σύγκριση των αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

5.2.1 Αν και ένας από τους στόχους είναι ο προσδιορισμός σημείων αναφοράς για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων και των επιτευγμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η ΕΟΚΕ τονίζει τη σημασία της προσεκτικής επιλογής των κριτηρίων (σε στενή συνεργασία με ειδικούς σε θέματα εκπαίδευσης, με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και με τον ιδιωτικό τομέα), δεδομένου ότι αυτός ο τομέας είναι πολύ ευαίσθητος. Η ΕΟΚΕ συζητείται τις ανησυχίες για την πιθανή παρέκταση των μεθόδων αξιολόγησης ή κατάταξης που χρησιμοποιούνται σε άλλους τομείς και εκφράζει τις αμφιβολίες της σχετικά με το κατά πόσον η δημιουργία ενός νέου πολυδιάστατου συστήματος (ή κλίμακας) κατάταξης των πανεπιστημίων αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΕ.

5.3 Πρόταση για ένα πολυετές στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας (2011)

5.3.1 Όσον αφορά το στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας (2011), η ΕΟΚΕ παραπέμπει την Επιτροπή στις πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις και συστάσεις που εκπόνησε τα τελευταία χρόνια σχετικά με αυτό το θέμα ⁽³⁾.

⁽³⁾ Σχετικές γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ: «Επανεξέταση της κοινοτικής πολιτικής για την καινοτομία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο», ΕΕ C 354 της 28.12.2010, σελ. 80 και «Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία (Στρατηγική της Λισαβώνας)», «ΕΕ C 256 της 27.10.2007, σελ. 17.

6. Υποστήριξη σθεναρής ανάπτυξης της διακρατικής μάθησης και της εργασιακής κινητικότητας για τους νέους

6.1 Δημιουργία ειδικού δικτυακού τόπου για τη «Νεολαία σε κίνηση» για πληροφόρηση σχετικά με τις ευκαιρίες μάθησης και κινητικότητας στην ΕΕ (2010).

6.1.1 Η ΕΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθεί στις υπάρχουσες πηγές ενημέρωσης, όπως στην PLOTEUS, στην YOUTH και σε άλλες διαδικτυακές πύλες, μια νέα δέσμη πληροφοριών, διότι η ενσωμάτωση νέων πληροφοριών στις υπάρχουσες ιστοσελίδες μπορεί να έχει περισσότερη επιτυχία και να διευκολύνει την πρόσβαση των νέων. Θα πρέπει επίσης να δημιουργηθεί και να ενσωματωθεί σε αυτές τις ιστοσελίδες μια ενοποιημένη βάση δεδομένων που να περιέχει την προσφορά θέσεων πρακτικής άσκησης και εθελοντικής εργασίας.

6.2 Πρόταση σχεδίου σύστασης του Συμβουλίου για την προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας των νέων (2010)

6.2.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ενίσχυση ειδικών μέτρων για την επίτευξη μεγαλύτερης μαθησιακής κινητικότητας και την εφαρμογή των συμπερασμάτων των δημόσιων διαβουλεύσεων σχετικά με τις προτάσεις της Πράσινης Βίβλου «Προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας των νέων». Η ΕΟΚΕ διαδραμάτισε ενεργό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο κατά το 2009 και προέβη στη διατύπωση αρκετών πολύτιμων συστάσεων ⁽⁴⁾. Πρέπει να ληφθούν μέτρα πριν, κατά τη διάρκεια, καθώς και μετά την εφαρμογή προγράμματος κινητικότητας.

6.3 Δημιουργία μιας κάρτας «Νεολαία σε κίνηση»

6.3.1 Η πρωτοβουλία δεν αναφέρει με αρκετή σαφήνεια αν αποσκοπεί στη δημιουργία μιας νέας κάρτας ή όχι, ή ακόμα αν θέλει να δώσει νέα ώθηση στην υφιστάμενη κάρτα Youth 26. Η προστιθέμενη αξία κάθε νέας κάρτας πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς και να συγκρίνεται με τις ήδη υφιστάμενες.

6.4 Δημοσίευση κατευθυντήριων γραμμών για τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί των δικαιωμάτων των σπουδαστών που μετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας (2010)

6.4.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρόκειται για θετικό μέτρο και τονίζει ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να δημοσιεύονται με ευέλικτη και κατανοητή μορφή που να είναι προσιτή και εύχρηστη, ακόμα και για μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

6.5 Πρόταση για ένα ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων (2011)

6.5.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων. Πιστεύει ότι τα υπάρχοντα διαβατήρια (το Europass και το youth passport) θα πρέπει να συνδυαστούν σε ένα ολοκληρωμένο μέσο το οποίο θα περιλαμβάνει σε ένα ενιαίο έντυπο, ένα παραδοσιακό βιογραφικό, την τυπική (Europass) και την άτυπη ή ανεπίσημη μάθηση. Οι νέοι δεν είναι πεπεισμένοι για τη χρησιμότητα του μεγάλου αριθμού εργαλείων που συνεχώς αναφέρονται αλλά εξακολουθούν να μην είναι πολύ αποτελεσματικά.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πράσινη Βίβλος - Προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας των νέων», ΕΕ C 255 της 22.09.2010, σελ. 81.

Η επιτυχία του ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων θα εξαρτηθεί, μεταξύ άλλων, από την υποδοχή του από τους εργοδότες και από τη χρήση του από τους νέους, στη διάθεση των οποίων να τεθούν τα απαραίτητα μέτρα για την παροχή συμβουλών και στήριξης.

6.6 Υλοποίηση της πρωτοβουλίας «Η πρώτη σας θέση εργασίας μέσω του EURES»

6.6.1 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει οποιαδήποτε μορφή ενίσχυσης μεγιστοποιεί τις προοπτικές απασχόλησης των νέων. Είναι δε της άποψης ότι μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη τόσο η ενίσχυση του EURES και των άλλων διαδικτυακών πυλών όσο και η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών τους.

6.7 Δημιουργία, κατά το 2010, ενός ευρωπαϊκού συστήματος παρακολούθησης κενών θέσεων εργασίας

6.7.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την τακτική δημοσίευση του ευρωπαϊκού συστήματος παρακολούθησης κενών θέσεων εργασίας, καθώς αυτό παρέχει πολύτιμη και ενημερωμένη επισκόπηση των εξελίξεων στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

6.8 Παρακολούθηση της εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

6.8.1 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί καταρχήν ότι η εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων ωφελεί τους νέους και πρέπει να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς (αυτό το μέτρο έχει τεθεί σε ισχύ εδώ και καιρό). Εντούτοις, η Επιτροπή δεν αναφέρει με σαφήνεια ούτε τον τρόπο με τον οποίο θα οργανωθεί η παρακολούθηση της νομοθεσίας, ούτε τον τρόπο παροχής κινήτρων στους νέους που βρίσκονται εν κινήσει.

7. Πλαίσιο για την απασχόληση των νέων

7.1 Προσδιορισμός των πιο αποτελεσματικών μέτρων για την υποστήριξη της απασχόλησης των νέων

7.1.1 Η ανεργία των νέων, η οποία προκαλούσε ανησυχία ήδη πριν από την κρίση, είναι πλέον ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Όπως τονίζεται στην πρωτοβουλία, «**Η ανεργία των νέων είναι απαράδεκτα υψηλή** και ανέρχεται σχεδόν σε 21 %». **Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της απασχόλησης κατά 75 % για τον πληθυσμό ηλικίας 20-64 ετών, πρέπει να βελτιωθεί ριζικά η μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας.** ⁽⁵⁾ Η σημασία των μέτρων που βοηθούν στη διασφάλιση μιας μόνιμης και επαρκώς αμειβόμενης θέσης απασχόλησης υψηλής ποιότητας από την αρχή της επαγγελματικής σταδιοδρομίας δεν πρέπει να υποτιμάται. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτεινόμενες πρωτοβουλίες και καλεί την Επιτροπή να πείσει τα κράτη μέλη να αναλάβουν πραγματικές δεσμεύσεις -με τη συναίνεση των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερόμενων

φορέων- με σκοπό τη δημιουργία θέσεων εργασίας για τους νέους. Η ΕΟΚΕ στηρίζει σαφώς τη δήλωση του κειμένου, σύμφωνα με την οποία «**Η ρύθμιση των αποδοχών και το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας μπορούν να αποτελέσουν κίνητρο για την απασχόληση νεοεισερχόμενων, αλλά δεν πρέπει να συμβάλουν στην εργασιακή ανασφάλεια. Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις μπορούν επίσης να παίξουν θετικό ρόλο στον καθορισμό συμφωνημένων και διαφοροποιημένων πρώτων αποδοχών**», με παράλληλη τήρηση της αρχής της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.

7.1.2 Η αντιμετώπιση της κατάστασης των νέων στις σημερινές αγορές εργασίας είναι βασικό στοιχείο για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Για να στεφθεί με επιτυχία, απαιτείται να εξασφαλιστεί ότι τα ταλέντα των σημερινών νέων χρησιμοποιούνται καλύτερα και δεν σπαταλούνται.

7.1.3 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες εντοπισμού των πιο αποτελεσματικών μέτρων για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων, όπως τα προγράμματα κατάρτισης, τα μέτρα και τα οφέλη από την ασφάλεια σε συνδυασμό με την ενεργοποίηση, οι επιδοτήσεις προσλήψεων και η κατάλληλη μισθολογική και κοινωνική ασφάλιση. Επίσης, η Επιτροπή σωστά δίνει έμφαση στον επαγγελματικό προσανατολισμό. Όταν οι νέοι άνθρωποι καλούνται να αποφασίσουν σχετικά με τη μελλοντική τους σταδιοδρομία, θα πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά τις διάφορες επιλογές εκπαίδευσης που τους προσφέρονται, να έχουν σαφή ιδέα των απαιτούμενων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές εξελίξεις στην αγορά εργασίας, προκειμένου να σχεδιάσουν το μέλλον τους ανάλογα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα κατά την προετοιμασία και την αναζήτηση της πρώτης θέσης εργασίας.

7.2 Καθιέρωση της συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης των νέων εκτός εργασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης

7.2.1 Μια άλλη συνέπεια της τρέχουσας κρίσης είναι ο αυξανόμενος αριθμός νέων που βρίσκονται χωρίς δουλειά, εκπαίδευση ή κατάρτιση. Ωστόσο, μέχρι τώρα ήταν δύσκολο να σχηματίσει κανείς γενική εικόνα της σοβαρότητας του φαινομένου σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και του αντικτύπου του στην ψυχική υγεία και ευεξία των νέων. Η ΕΟΚΕ επομένως επικροτεί την πρόταση περί καθιέρωσης συστηματικής παρακολούθησης σε αυτόν τον τομέα.

7.3 Θέσπιση, με τη στήριξη του προγράμματος PROGRESS, ενός νέου προγράμματος αμοιβαίας μάθησης για τις ευρωπαϊκές δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (2010)

7.3.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει αυτή την ενέργεια και συνιστά τη στροφή κυρίως προς την ενοποίηση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων, τη χρηματοδότηση και την ανταλλαγή εμπειριών. Η ύπαρξη αποτελεσματικών και κατάλληλων δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης είναι ζωτικής σημασίας. Εντούτοις, σε ορισμένα κράτη μέλη, αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται από ιδιωτικούς φορείς, κάποιοι από τους οποίους υπόκεινται σε ανεπαρκείς ρυθμίσεις ρυθμίζονται και ελέγχους. Η προσφορά σταθερής εργασίας υψηλής ποιότητας, με παράλληλη κατοχύρωση των κοινωνικών δικαιωμάτων, είναι ζωτικής σημασίας. Σε αυτόν τον τομέα, όπως και σε άλλους τομείς, η συμβολή των κοινωνικών εταίρων είναι εξαιρετικά σημαντική.

⁽⁵⁾ Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) Eurostat για τον Ιανουάριο του 2011, το συνολικό ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ των 27 ανήλθε σε 9,6 %. Η ανεργία των νέων, (που αφορά τα άτομα κάτω των 25 ετών) ανήλθε σε 21 %. Οι χώρες με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων ήταν η Ισπανία (43,6 %), η Σλοβακία (36,6 %) και η Λιθουανία (35,2 %).

7.4 Ενίσχυση του διμερούς και περιφερειακού διαλόγου επί θεμάτων πολιτικής για την απασχόληση των νέων με τους στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ

7.4.1 Η ΕΟΚΕ τίθεται υπέρ της ενίσχυσης της διμερούς και πολυμερούς συνεργασίας τόσο με οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ, η Ένωση για τη Μεσόγειο, η Ανατολική Εταιρική Σχέση, τα Δυτικά Βαλκάνια, όσο και στο πλαίσιο των σχέσεων της ΕΕ με τη Λατινική Αμερική, την Καραϊβική και με άλλες περιοχές του κόσμου με τις οποίες θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο συνεργασίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για ζητήματα που αφορούν τους νέους οι οποίοι προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

7.5 Ενθάρρυνση των νέων επιχειρηματιών να κάνουν περισσότερη χρήση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress

7.5.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τον νέο μηχανισμό μικροχρηματοδοτήσεων, ως νέο τρόπο προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας σε πολύ μικρές επιχειρήσεις ⁽⁶⁾. Εντούτοις, αν και δεν υπάρχουν σχέδια για παράταση του εν λόγω μηχανισμού στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών προοπτικών της ΕΕ μετά το 2013, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα πρέπει να εξεταστεί σε περίπτωση που αποδειχθεί η αξία του μηχανισμού αυτού.

7.5.2 Ο δομημένος διάλογος που βρίσκεται σε εξέλιξη με τη νεολαία νέους δείχνει ότι οι νέοι που αποφασίζουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση έχουν ανάγκη από ειδική υποστήριξη σε δύο τομείς που πρέπει να ληφθούν υπόψη: i) εύρεση του απαιτούμενου κεφαλαίου έναρξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και ii) παροχή καθοδήγησης και βοήθειας σε πρακτικά ζητήματα.

7.6 Εξασφάλιση των συνθηκών ώστε όλοι οι νέοι να βρίσκονται σε θέση εργασίας, σε συμπληρωματική εκπαίδευση ή σε μέτρα ενεργοποίησης εντός τεσσάρων μηνών από το τέλος της σχολικής ζωής και παροχή αυτού του πλαισίου ως «Εγγύηση για τη νεολαία».

7.6.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί θετική την ιδέα ανάπτυξης ενός μέσου σε εθνικό επίπεδο που θα μπορούσε να βοηθήσει τους νέους να ξεπεράσουν τα εμπόδια που προκύπτουν κατά τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Οι θετικές εμπειρίες που έχουν αποκομίσει ορισμένα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν από κοινού ως παράδειγμα. Μακροπρόθεσμα, η «Εγγύηση για τη νεολαία» μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στο ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

7.7 Εξασφάλιση σωστής ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων σε παροχές και των στοχευόμενων μέτρων ενεργοποίησης βάσει αμοιβαίας υποχρέωσης

7.7.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει το μέτρο της αμοιβαίας υποχρέωσης, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών ενεργοποίησης για τους νέους που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό και του εκσυγχρονισμού του συστήματος κοινωνικής προστασίας, κλπ. Υποστηρίζει

επίσης την ενίσχυση των λειτουργιών ενεργοποίησης και παροχής κινήτρων των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, ούτως ώστε οι νέοι να μην εξαρτώνται για μεγάλο χρονικό διάστημα από τις κοινωνικές παροχές.

7.8 Σε κατακερματισμένες αγορές εργασίας, καθιέρωση μιας «ενιαίας σύμβασης» αορίστου χρόνου με επαρκή διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου και σταδιακή αύξηση των δικαιωμάτων προστασίας

7.8.1 Η έννοια της «ενιαίας σύμβασης» αορίστου χρόνου μπορεί να είναι ένα από τα μέτρα που δύνανται να συμβάλλουν στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ αυτών που εντάσσονται στην αγορά εργασίας και αυτών που αποκλείονται από αυτήν. Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση των σημαντικών διαφορών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την πρόσβαση των νέων στην αγορά εργασίας. Μερικά από τα πιο άκαμπτα συστήματα εμποδίζουν τους νέους να βρουν εργασία, ενώ σε άλλα υπάρχουν μεν περισσότερες προσφορές, οι οποίες όμως αφορούν συμβάσεις μικρής διάρκειας που είναι υπερβολικά ευέλικτες και δεν προσφέρουν πλήρη πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι τα μέτρα που θα υιοθετηθούν απαιτείται να διασφαλίζουν ότι αποφεύγεται οποιαδήποτε διάκριση λόγω ηλικίας, φύλου ή κάποιου άλλου αιτίου.

8. Αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ

8.1 Καλύτερη προβολή της βοήθειας που μπορεί να προσφέρει το ΕΚΤ στους νέους και πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων του

8.1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σημασία που δίνεται στη χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). τις δημοσιονομικές προβλέψεις στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών προοπτικών, η Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί ιδιαίτερα στο αν υπάρχουν ή όχι επαρκή κονδύλια για τις πρωτοβουλίες του ΕΚΤ, ιδίως δε για εκείνες που σχετίζονται με τη νεολαία. Θα πρέπει επίσης να διερευνηθεί η ενίσχυση της διάστασης της νεολαίας και σε άλλα προγράμματα.

8.2 Διασφάλιση ότι το Ταμείο ωφελεί τους νέους στο άμεσο μέλλον και χρησιμοποιείται με ταχείς ρυθμούς για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

8.2.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να γίνει εκτενής χρήση των τρεχουσών δυνατοτήτων που προσφέρει το ΕΚΤ, καθώς και ότι υπάρχουν και άλλα ταμεία τα οποία θα πρέπει να συμπεριλάβουν τους παραπάνω στόχους στις οριζόντιες προτεραιότητές τους.

8.3 Αναθεώρηση όλων των προγραμμάτων της ΕΕ που προάγουν την μαθησιακή κινητικότητα και την εκπαίδευση σε αυτόν τον τομέα

8.3.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση περί διεξαγωγής δημόσιων διαβουλεύσεων με σκοπό την παρακολούθηση της συμβολής που έχει η κινητικότητα στη μάθηση. Θα επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή στις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται σε αυτόν τον τομέα, συνεκτιμώντας παράλληλα τις νέες δημοσιονομικές προοπτικές.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Επενδύσεις στη γνώση και την καινοτομία (Στρατηγική της Λισσαβώνας)», ΕΕ C 256, 27.10.2007, σελ. 17-26.

8.3.2 Η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν αναφέρεται στον ρόλο που διαδραματίζουν τα ευρωπαϊκά προγράμματα εκμάθησης για την υποστήριξη της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και της συμμετοχής των νέων. Είναι σαφές ότι μια ποιοτική εκπαίδευση και μια ισχυρή αγορά εργασίας συμβάλλουν στην ανάπτυξη στην ΕΕ· θα πρέπει όμως να συνοδεύονται και από μέσα για την προαγωγή της συμμετοχής στην κοινωνία, έτσι ώστε οι νέοι να «οικειοποιηθούν» και να επωμισθούν την εξέλιξη και τις πολιτικές της. Ως προς τούτο, οι νέοι εργαζόμενοι οι οργανώσεις νεολαίας μπορούν να διαδραματίσουν εδώ σημαντικότερο ρόλο. Ταυτοχρόνως θα πρέπει να διευρυνθούν οι δυνατότητες συμμετοχής του πολίτη σε εθελοντικές δραστηριότητες.

8.3.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι τα μέτρα κατά της κρίσης δεν θα πρέπει να συνεπάγονται την παραίτηση από την υποστήριξη της άτυπης μάθησης, καθώς ο ρόλος που αυτή διαδραματίζει αποκτά ολοένα και περισσότερη σημασία και αποτελεί ήδη κρίσιμο παράγοντα για το μέλλον και την εξέλιξη των νέων.

8.4 *Εξέταση της σκοπιμότητας θέσπισης ευρωπαϊκού συστήματος για τα φοιτητικά δάνεια, με σκοπό την αύξηση της διασυνοριακής κινητικότητας των φοιτητών*

8.4.1 Η ΕΟΚΕ θα εξετάσει με προσοχή τη δυνητική συμβολή της εν λόγω δράσης σε σχέση με τις δυνατότητες και τα μέσα που ήδη υπάρχουν. Οι εκθέσεις αξιολόγησης των προγραμμάτων κινητικότητας καταδεικνύουν ότι το κυριότερο εμπόδιο που παρακωλύει την αύξηση της κινητικότητας συνίσταται στη χρηματοδότηση των σπουδαστών· ωστόσο, για την ενδεδειγμένη υποστήριξη του στόχου περί κινητικότητας –20 % έως το έτος 2020– θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην προσβασιμότητα και στο ύψος των οικονομικών ενισχύσεων. Η διαδικασία για την χορήγηση δανείων απαιτείται να καταρτιστεί με προσοχή και πρέπει να ενημερωθούν οι νέοι για αυτήν, δεδομένου ότι είναι σημαντικό να αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, ο εγκλωβισμός τους σε έναν «φαύλο κύκλο χρέους.»

Βρυξέλλες, 15 Μαρτίου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
